

نقش حوزه‌های علمیه در توسعه حقوق شهروندی زنان

گفت‌وگو با محمد کاظمی، نایب رئیس کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس

تهیه و تنظیم: آمنه شیرافکن

حقوق شهروندی زنان از نظر شما چه تعریفی دارد؟

به باور من، مطابق قانون اساسی، همه مردم از هر قوم و قبیله و جنسیتی برابری و حق استفاده برابر از فرصت‌ها و امکانات را دارند. متنها در مورد مسائل زنان محدودیت‌هایی داریم که باید آنها را بپذیریم، چرا که این محدودیت‌ها در قوانین ما پیش‌بینی شده است. البته گام‌ها در آینده باید به سوی رفع این تبعیض‌ها باشد.

سواى مسائل حقوقی و قوانین، حقوق شهروندی برای زنان از نگاه شما چگونه تعریف می‌شود؟

دسترسی برابر به فرصت‌ها و امکان حضور برابر در فضاها، نهادها و سازمان‌ها. ضمانت آن هم قانون اساسی است. حقوق شهروندی از منظر زنانه بسیار به احساس برابری نزدیک است. اگر زنان ما در شهر و کوچه و خیابان و نهادها و سازمان‌ها احساس برابری نکنند، یعنی حقوق شهروندی مورد نظر آنها رعایت نشده است. می‌شود تفسیرهای متفاوتی از مقوله حقوق شهروندی زنان ارائه کرد. این سطح از تحلیل‌ها و تفسیرها به نوع رویکرد افراد بازمی‌گردد. مثلاً نگاه من که پیشینه حقوقی دارم معطوف به مسائل حقوقی و قانونی است و امکان دارد فردی با تخصص دیگر به حوزه دیگری بپردازد. اما به هر

حقوق شهروندی زنان از دیدگاه محمد کاظمی، نایب رئیس کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس، بالطبع بیشتر ابعاد حقوقی دارد. وی معتقد است زنان ایرانی از سطح رضایت‌بخشی از حقوق شهروندی برخوردار نیستند و لازم است برخی نهادها و دستگاه‌های مسئول نسبت به طبقه‌بندی مشکلات این عرصه، ارائه آنها به نهادهای تصمیم‌گیر و تصمیم‌ساز در حوزه علمیه قم، و تعیین راهکارهای مورد نیاز برای رفع محدودیت‌ها اقدام کنند. او با اشاره به برخی مسائل حقوقی از جمله قوانین ارث، دیه، حق طلاق و حضانت، تأکید دارد که فقه پویای ما باید پاسخگوی تغییرات مرتبط با این مسائل در سطح کلان جامعه باشد تا نسبت به حقوق زنان در جامعه اجحافی نشود. کاظمی در مبحث حقوق شهروندی تأکید دارد: «ما نباید آزادی‌های مردم را محدود کنیم. ما مجاز نیستیم به حریم خصوصی افراد ورود کنیم و مکاتبه‌ها، مکالمه‌ها و مکان‌های خصوصی افراد را مورد تفتیش و بازرسی قرار دهیم، مگر به حکم قانون و اینکه یک مسئله امنیتی مطرح باشد. این نکات به ویژه در مسائل حقوق شهروندی زنان بسیار مهم و تعیین‌کننده است.»